

● **Τσβέταν Τοντόροφ:** Έφυγε από τη ζωή σε ηλικία 77 ετών ο βουλγαρικής καταγωγής Γάλλος φιλόσοφος και στοχαστής Τσβέταν Τοντόροφ, ο οποίος διερεύνησε στο έργο του τον ολοκληρωτισμό και τη δημοκρατία, τον πολιτισμό και τη λογοτεχνία. Σελ. 13

Π Ρ Ο Β Ο Λ Ε Σ

ΤΟΥ ΣΑΚΗ ΙΩΑΝΝΙΔΗ

Αναζητώντας τον νέο ανθρωπισμό

Ορίζει τον πολιτισμό ως μια αναπαράσταση της σχέσης του ατόμου με τον κόσμο που κατασκευάζεται από στοιχεία ετερογενή, κουλτούρες αντιφατικές που εξ ορισμού καθιστούν το άτομο «πολυπολιτισμικό». Στοχασζόμενος στον αιματηρό 20ό αιώνα και αναλύοντας τη φύση του ολοκληρωτισμού και της δημοκρατίας, ανέδειξε εκείνους που αντιστάθηκαν στην τρομοκρατία και τα βασανιστήρια και μπόρεσαν να τα περιγράψουν είτε αυτά έγιναν στο Αουσβιτς είτε στην Αλγερία. Σε ένα από τα τελευταία του πολιτικά βιβλία, «Οι εσωτερικοί εχθροί της δημοκρατίας» (εκδ. Πατάκη), ο Τσβέταν Τοντόροφ, που άφησε χθες την τελευταία του πνοή, υποστήριζε ότι οι δημοκρατικές κοινωνίες δεν κινδυνεύουν από εξωτερικές απειλές, αλλά ότι η ίδια η δημοκρατία γεννάει τους κινδύνους της με τον πολιτικό μεσσιανισμό, τον λαϊκισμό, την ξενοφοβία και την επιβολή του «καλού» και της «ελευθερίας» με κάθε μέσο σε άλλες κοινωνικές ομάδες ή χώρες.

Με μια λιπή ανακοίνωση, η οικογένεια του διάσημου φιλοσόφου ανακοίνωσε τον θάνατό του σε ηλικία 77 ετών έπειτα από επιπλοκές εγκεφαλικού επεισοδίου. Ο Τσβέταν Τοντόροφ

Ο Τσβέταν Τοντόροφ έφυγε χθες από τη ζωή σε ηλικία 77 ετών.

γεννήθηκε το 1939 στη Σόφια της Βουλγαρίας και το 1963 εγκαταστάθηκε στο Παρίσι. Στο επίκεντρο του έργου του είναι ο ρατσισμός, ο εθνοκεντρισμός και η αναζήτηση ενός νέου ανθρωπισμού, ενώ σημαντική ήταν η συμβολή του στην Ιστορία, τη θεωρία της λογοτεχνίας και στην υποστήριξη του λογοτεχνικού «φανταστικού». Εγγραψε πολλά βιβλία, ήταν επίτιμος διευθυντής ερευνών στο γαλλικό Εθνικό Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών (CNRS) και είχε τιμηθεί από τη Γαλλική Ακαδημία για το σύνολο του έργου του. «Πρέπει να υπενθυμίζει κανείς στον εαυτό του και στον διπλανό του ότι η κοινωνία δεν είναι ποτέ πραγματικά ομοιογενής. Η κοινωνία υπόκειται σε διαρκείς αλληλεπιδράσεις των επιμέρους στοιχείων της, βρίσκεται σε δυναμική ισορροπία», είχε πει σε παλαιότερη συνέντευξη του στην «Κ».